
O narodzie w publicystyce z powodu Milenium

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 20, 192

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Teoretyk słowiańszczyzny i polskości był nosicielem największej cnoty Polaków — niezłomności, wyznawcą najpiękniejszej tradycji polskiego romantyzmu — działania na przekór konkretnym możliwościom, mierzenia siły na zamiary [...] nieprzemijające wartości są stwarzane przez ludzi przemijających, ale wielkich. Takim wielkim człowiekiem, takim twórcą niepowtarzalnym był Jan Czekanowski i takim pozostanie w pamięci tych, którzy mieli zaszczyt dzielić z Nim trud budowy i odbudowy nauki polskiej”. („Nauka Polska”, 1965, nr 5, s. 162).

Józef Chałasiński

O NARODZIE W PUBLICYSTYCE Z POWODU MILENIUM

Wraz z uroczystościami tysiąclecia państwa polskiego ożywiły się dyskusje i publicystyka na tematy związane z różnymi aspektami historii narodu polskiego. Na tym miejscu notujemy niektóre wypowiedzi. Tygodnik „Kultura” (8 V 1966) opublikował artykuł Henryka Jabłońskiego, prof. UW, członka PAN (do niedawna sekretarza naukowego PAN), Ministra Szkolnictwa Wyższego, pt. *Państwo i naród*. Artykuł jest częścią referatu, którym prof. Jabłoński otworzył dyskusję zorganizowaną przez redakcję kwartalnika „Z pola walki”. Poprzedni numer tego tygodnika (1 V 1966) otwiera rozmowa z min. Januszem Wieczorkiem, przewodniczącym Rady Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa, pt. *O pamięci narodowej*. W tym samym numerze jest artykuł Jerzego Koweckiego *U progu nowoczesnego narodu*.

Tygodnik „Polityka” (30 IV 1966) publikuje artykuł Bogusława Leśnodorskiego, prof. UW, pt. *Ojczyznę wszelkimi... sposobami ratować...* na temat ruchu patriotycznego, który doprowadził do uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Dwutygodnik „Współczesność” (27 IV — 10 V 1966) publikuje *Trzeci Maja — Dramat z roku 1791 — Widowisko telewizyjne* pióra Jerzego Krasowskiego.

W tygodniku „Życie Literackie” (1 V 1966) Celina Bobińska, prof. UJ, drukuje artykuł pt. *Okazyjnie o jednym z patriotyzmów*, a Konstanty Grzybowski, prof. UJ, artykuł pt. *Biskup Stanisław: Fakty, legenda i po co?*. W poprzednim numerze (24 IV 1966) Zenon Klemensiewicz, prof. UJ, artykułem pt. *Co wiemy o początkach języka polskiego?* rozpoczął cykl artykułów o roli języka w dziejach narodu.

Katolicki miesięcznik „Więź” (nr 3, 1966) daje dyskusję, która odbyła się w redakcji tego miesięcznika, pt. *Milenium a dzień dzisiejszy*. Tematem dyskusji były zagadnienia świadomości narodowej. Na czoło wysunęło się zagadnienie powiązań świadomości narodowej z religią, w szczególności jak to sformułował T. Mazowiecki, „krytyczne przewartościowanie historii katolicyzmu polskiego, jak również jego dzisiejszego, socjologicznego wyrazu”. Andrzej Micewski sformułował postulat zerwania z tradycją identyfikującą polskość z katolicyzmem, co w Polsce Ludowej stanowi źródło konfliktów pomiędzy kościołem a państwem. Drugi postulat sformułowany przez Micewskiego mówi o tym, „aby państwo w konsekwencji niejako równoległe do tej przemiany w myśleniu katolickim pozostawało coraz bardziej neutralne w stosunku do pluralistycznego charakteru współczesnego społeczeństwa polskiego”.

„Życie Warszawy” (8—9 V 1966) publikuje wywiad z socjologiem i historykiem doc. Jerzym Szackim, pt. *Ojczyzna, naród, rewolucja*.